

Sabiedriskās domas pētījums “Par konkurences politikas un tās īstenošanas jautājumiem”

Pētījuma rezultātu prezentācija

Informācija par pētījumu

Pētījums:

“Sabiedriskās domas pētījums”

Latvijas uzņēmumu aptauja, 2016.gada septembris-oktobris

Pasūtītājs:

Konkurences padome

Izpildītājs:

SIA „Factum Interactive”

Tērbatas iela 53-6

Rīga LV-1011

www.factum.lv

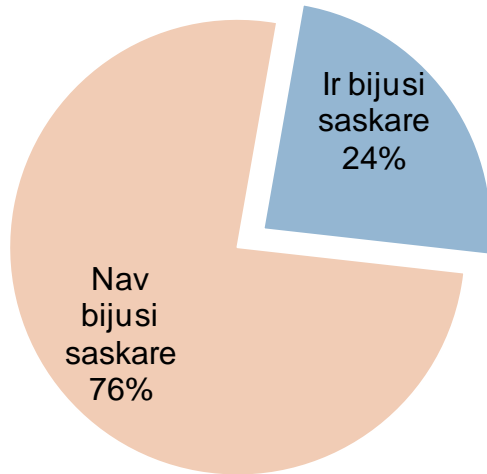
- Mērķis – veikt pētījumu par konkurences politikas un tās īstenošanas jautājumiem, lai pilnveidotu Konkurences padomes kā konkurences politikas īstenošanas darbību.
- Metode – kvantitatīvs pētījums, multimodāla datu ieguve, izmantojot datorizētas intervijas internetā (CAWI) un/vai datorizētas telefonintervijas (CATI).
- Mērķa grupas un izlases lielums:
  - Latvijas uzņēmumi: 287 respondenti
  - Latvijas nozaru asociācijas: 30 respondenti
  - Juridiskie biroji: 25 respondenti
  - Latvijas pašvaldības: 53 respondenti
- Aptaujas laiks – 01.09.2016. līdz 07.10.2016.

Saskare ar Konkurences padomi

Saskares biežums ar Konkurences padomi: uzņēmēji

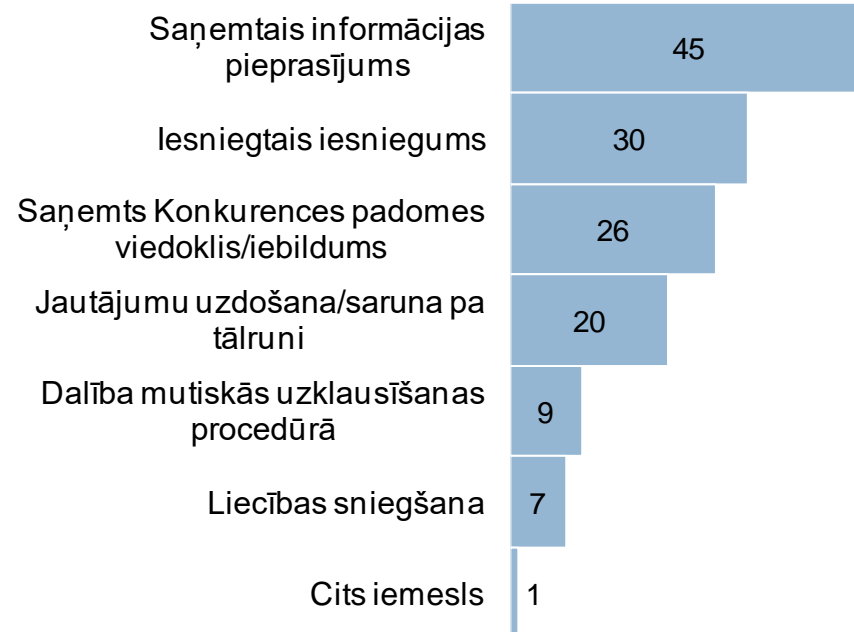
Saskare ar Konkurences padomi

Jautājums: Vai Jums ir bijusi saskare ar Konkurences padomi?
%

Saskarsmes mērķis

Jautājums: Kāds bija šīs saskarsmes mērķis/iemesls?
%

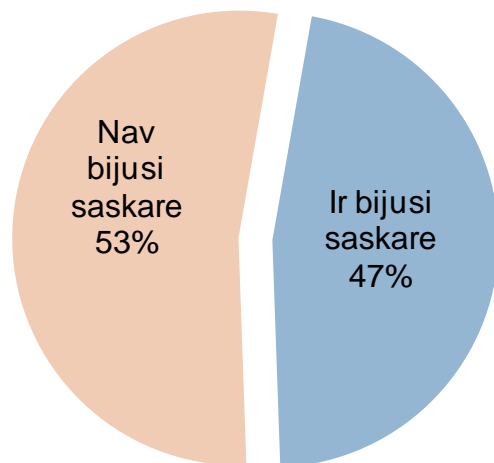

Saskares biežums ar Konkurences padomi: asociācijas

Saskare ar Konkurences padomi

Jautājums: Vai Jums ir bijusi saskare ar Konkurences padomi?

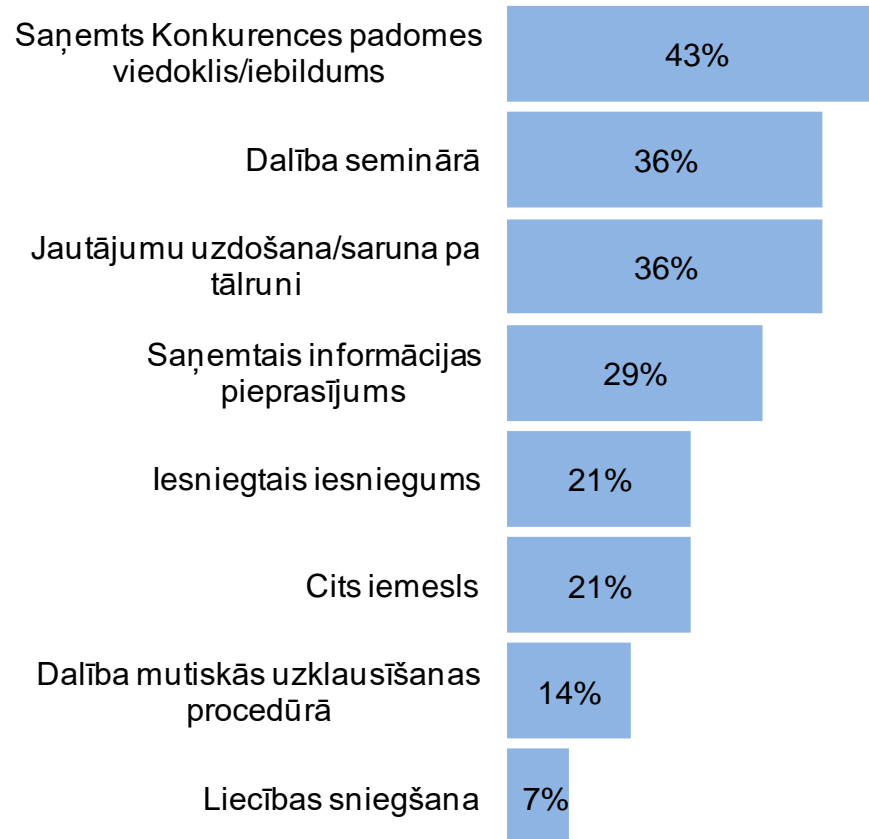
%

Saskarsmes mērķis

Jautājums: Kāds bija šīs saskarsmes mērķis/iemesls?

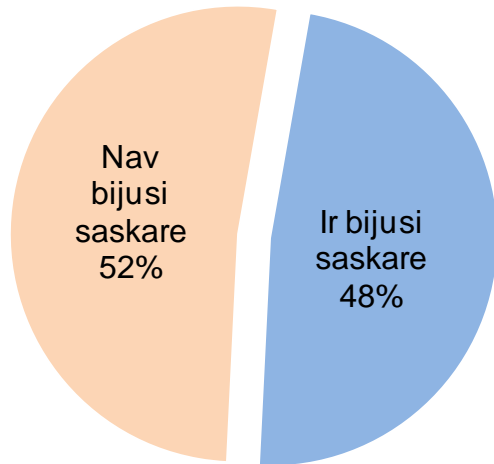
%

Saskares biežums ar Konkurences padomi: juridiskie biroji

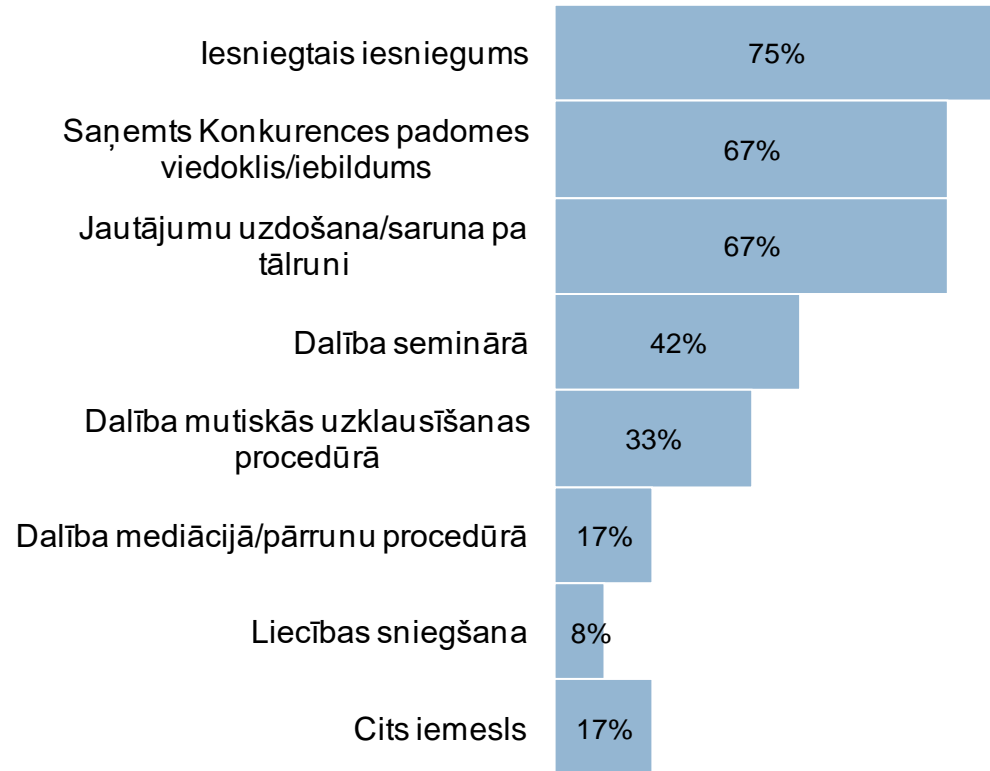
Saskare ar Konkurences padomi

Jautājums: Vai Jums ir bijusi saskare ar Konkurences padomi?
%

Saskarsmes mērķis

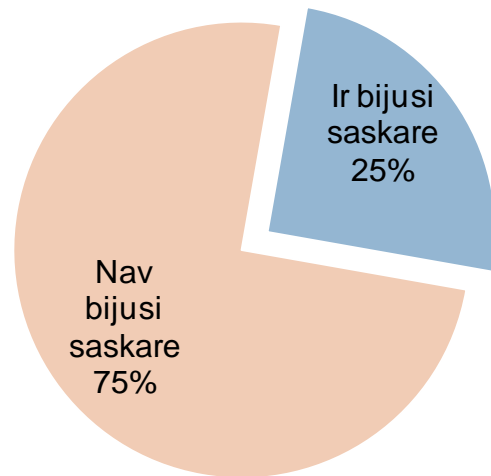
Jautājums: Kāds bija šīs saskarsmes mērķis/īemesls?
%

Saskare ar Konkurences padomi: pašvaldības

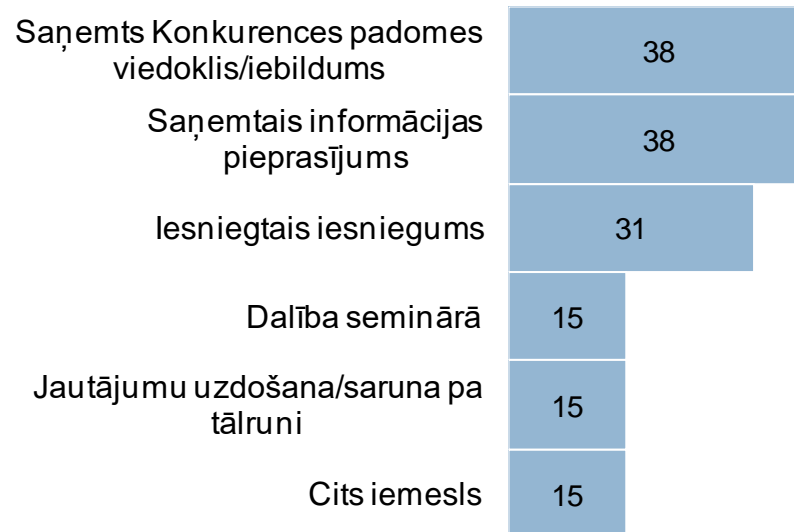
Saskare ar Konkurences padomi

Jautājums: Vai Jums ir bijusi saskare ar Konkurences padomi?
%

Saskarsmes mērķis

Jautājums: Kāds bija šīs saskarsmes mērķis/iemesls?
%

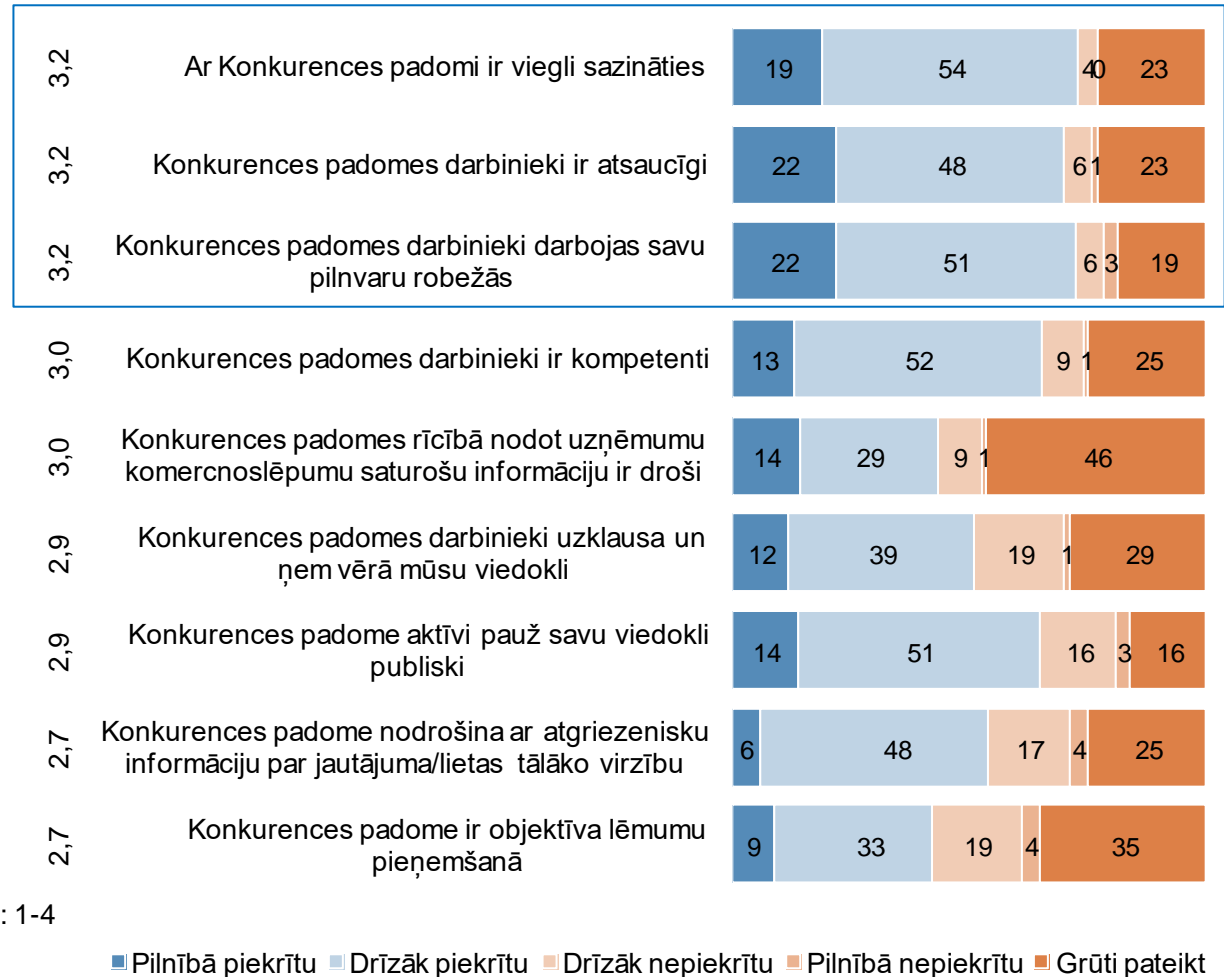

* Cits iemesls:

- ✓ Lidostas 'Rīga' senais stāsts;
- ✓ Manis sniegtā informācija par konkurences kropļošanu konkrētā nozarē.

Sadarbība ar Konkurences padomi: uzņēmēji

Jautājums: Kā Jūs vērtējat sadarbību ar Konkurences padomi?
%; VID
(vidējais no 1 "pilnībā nepiekrītu" līdz 4 "pilnībā piekrītu")

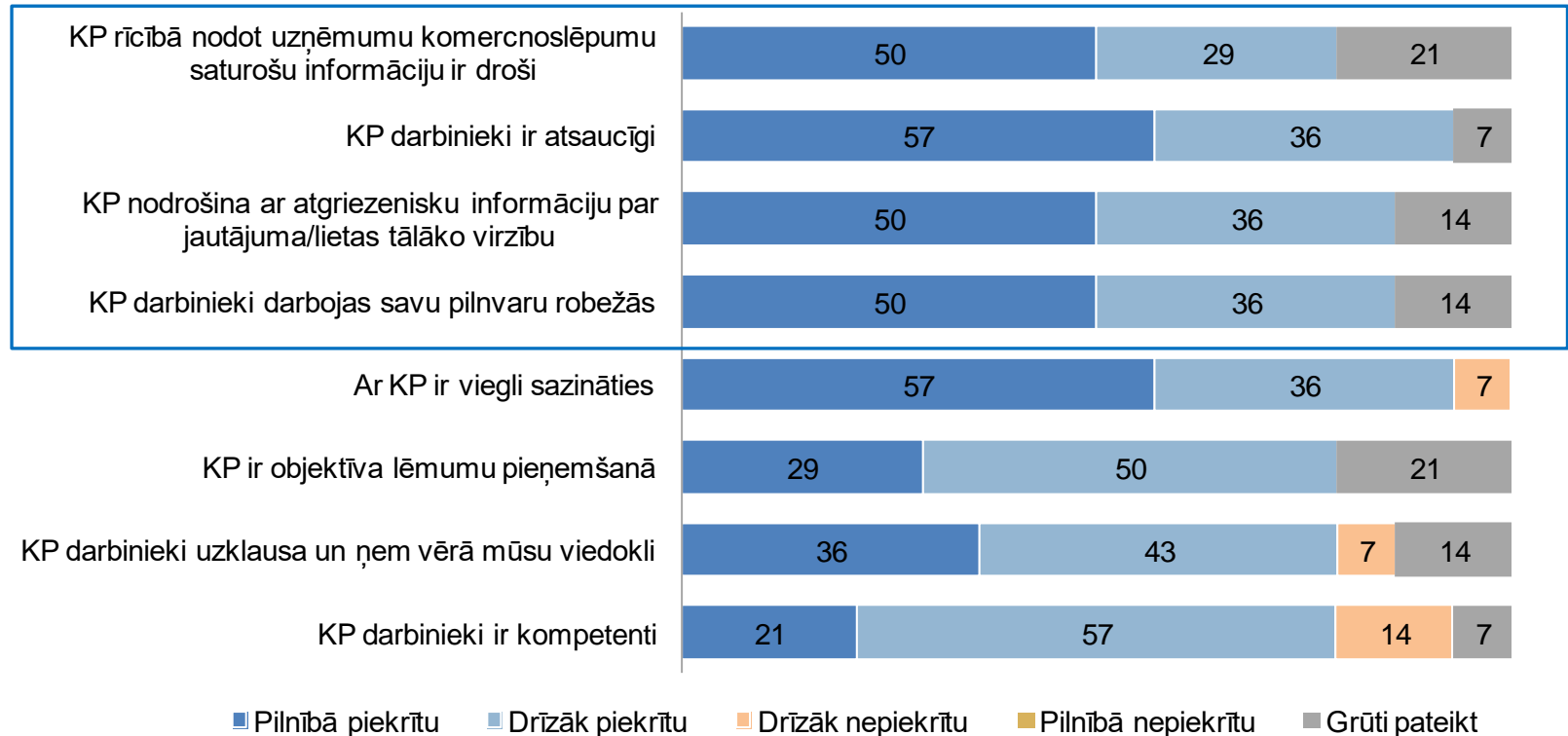

Sadarbība ar Konkurences padomi: asociācijas

Jautājums: Kā Jūs vērtējat sadarbību ar Konkurences padomi?

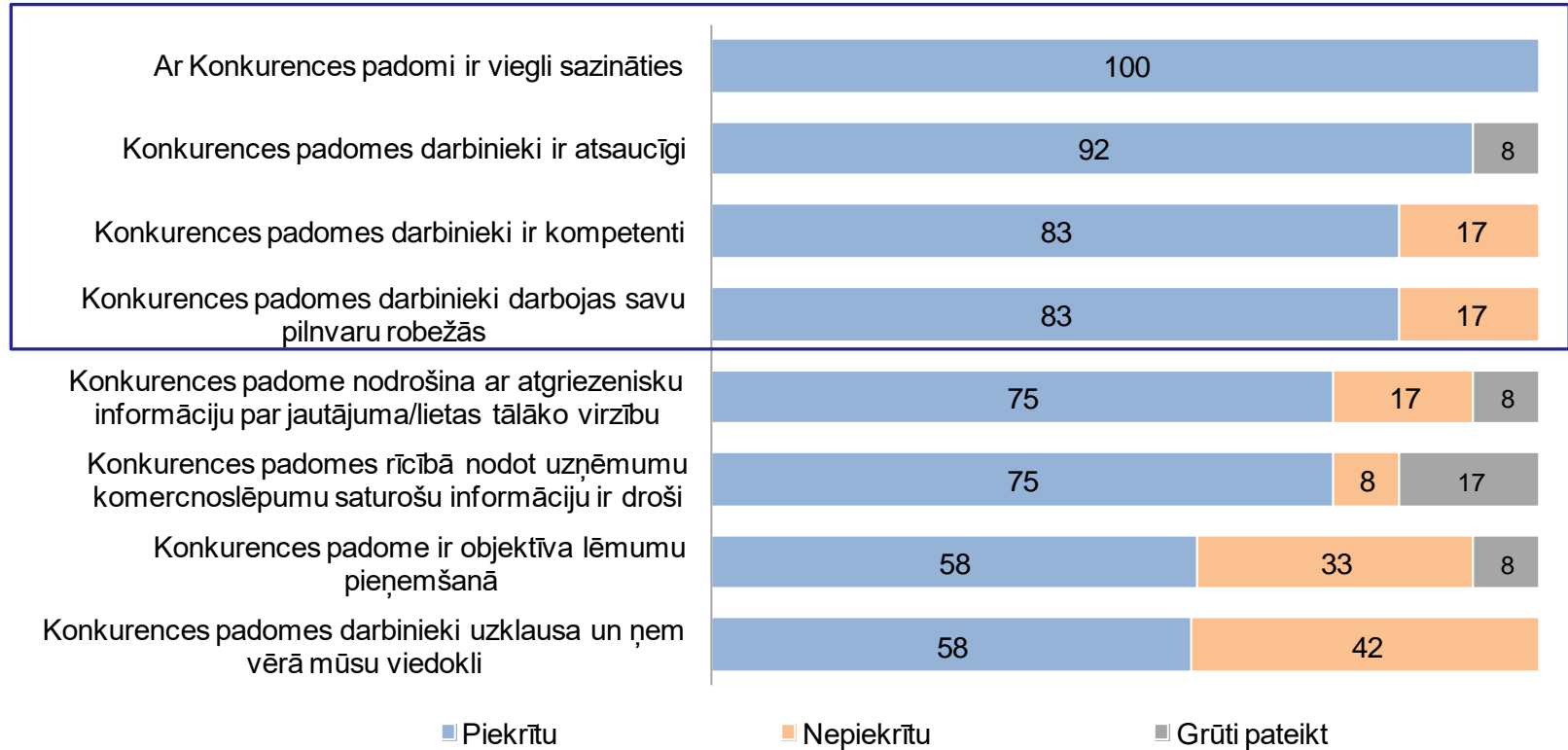
%

Sadarbība ar Konkurences padomi: juridiskie biroji

Jautājums: Kā Jūs vērtējat sadarbību ar Konkurences padomi?

%

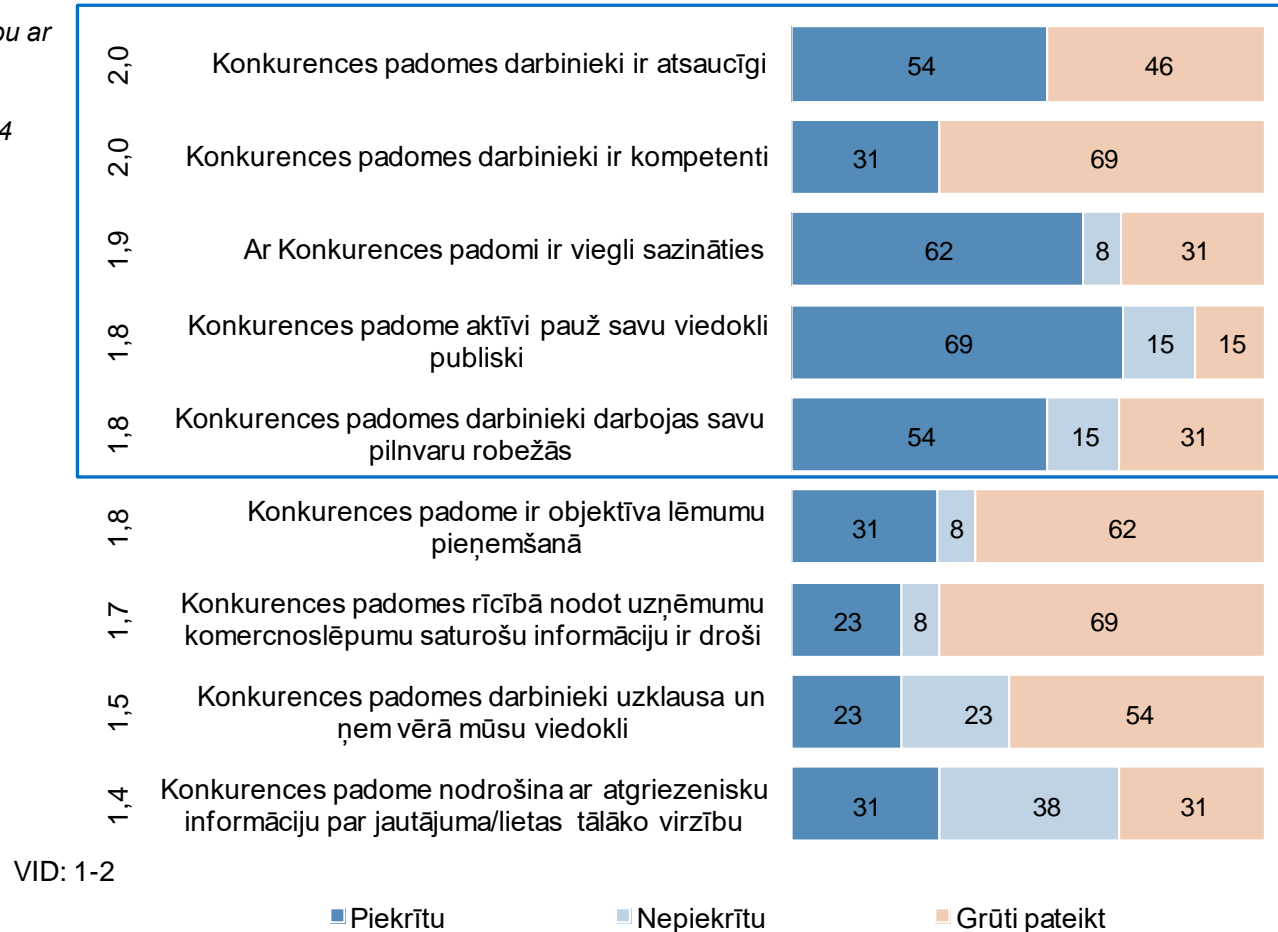
* Ieteikumi:

✓ Noteikt personīgu materiālo atbildību katrai amatpersonai, kas piedalās lietu izskatīšanā un lēmumu pieņemšanā. Lai gadījumos, kad Konkurences padomes lēmumu vēlāk tiesā tiek atcelti, no šīm amatpersonām būtu iespēja piedzīt visus izdevumus un zaudējumus, kas radās sakarā ar nepamatotiem lēmumiem.

✓ Jāstrādā pie profesionalitātes un zināšanu palielināšanas. Diemžēl nav noslēpjams, ka darbinieki vairumā gadījumu neseko nedz aktuālajai ES judikatūrai, ne EK praksei.

Sadarbība ar Konkurences padomi: pašvaldības

Jautājums: Kā Jūs vērtējat sadarbību ar Konkurences padomi?
%; VID
(vidējais no 1 "pilnībā piekrītu" līdz 4 "pilnībā nepiekrītu")

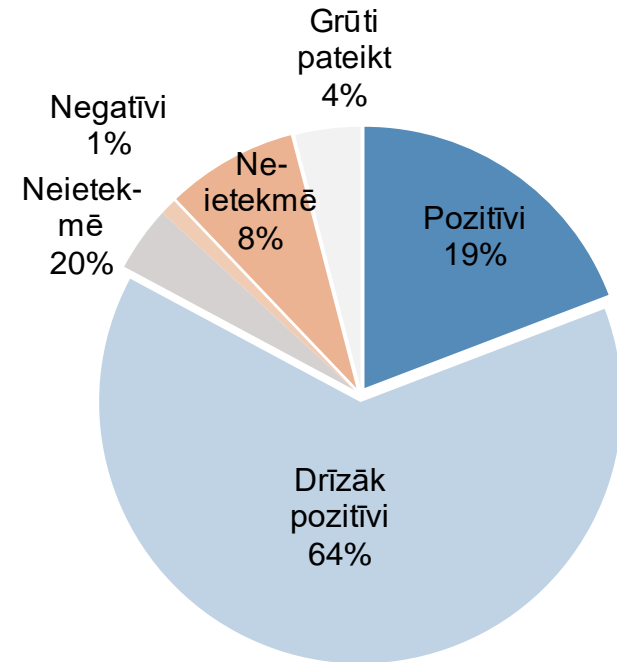
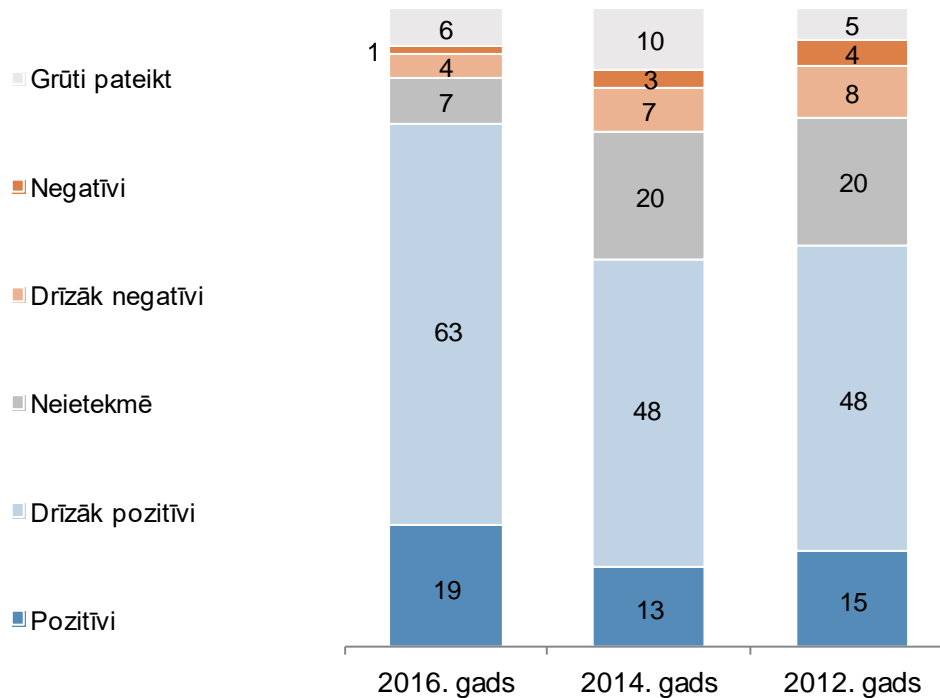
Konkurences padomes lēmumu vērtējums

Konkurences padomes lēmumu ietekme uz tirgu: uzņēmēji

Konkurences padomes lēmumu ietekme

Jautājums: Kā, Jūsaprāt, Konkurences padomes pieņemtie lēmumi ietekmē tirgu?

%

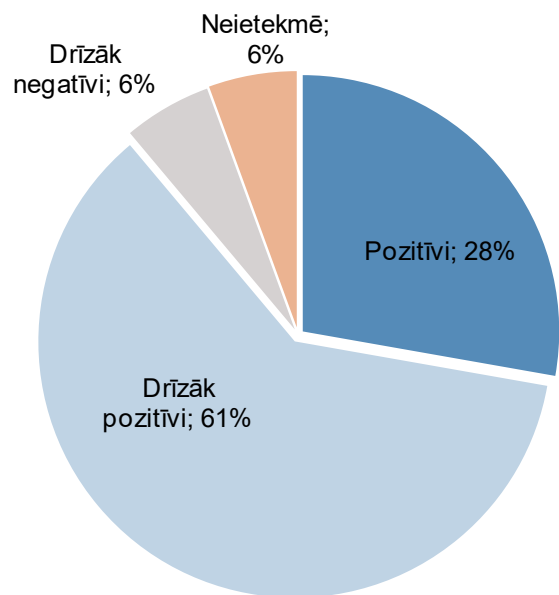

Konkurences padomes lēmumu ietekme uz tirgu: asociācijas un pašvaldības

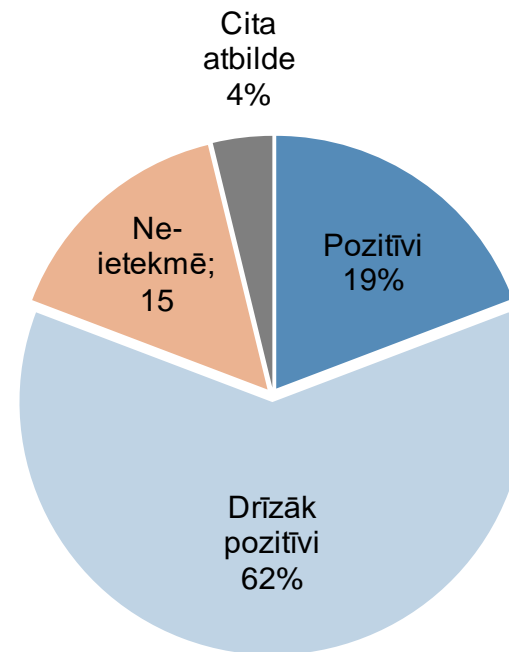
Nozaru asociācijas

Jautājums: Kā, Jūsaprāt, Konkurences padomes pieņemtie lēmumi ietekmē tirgu?

%

Pašvaldības

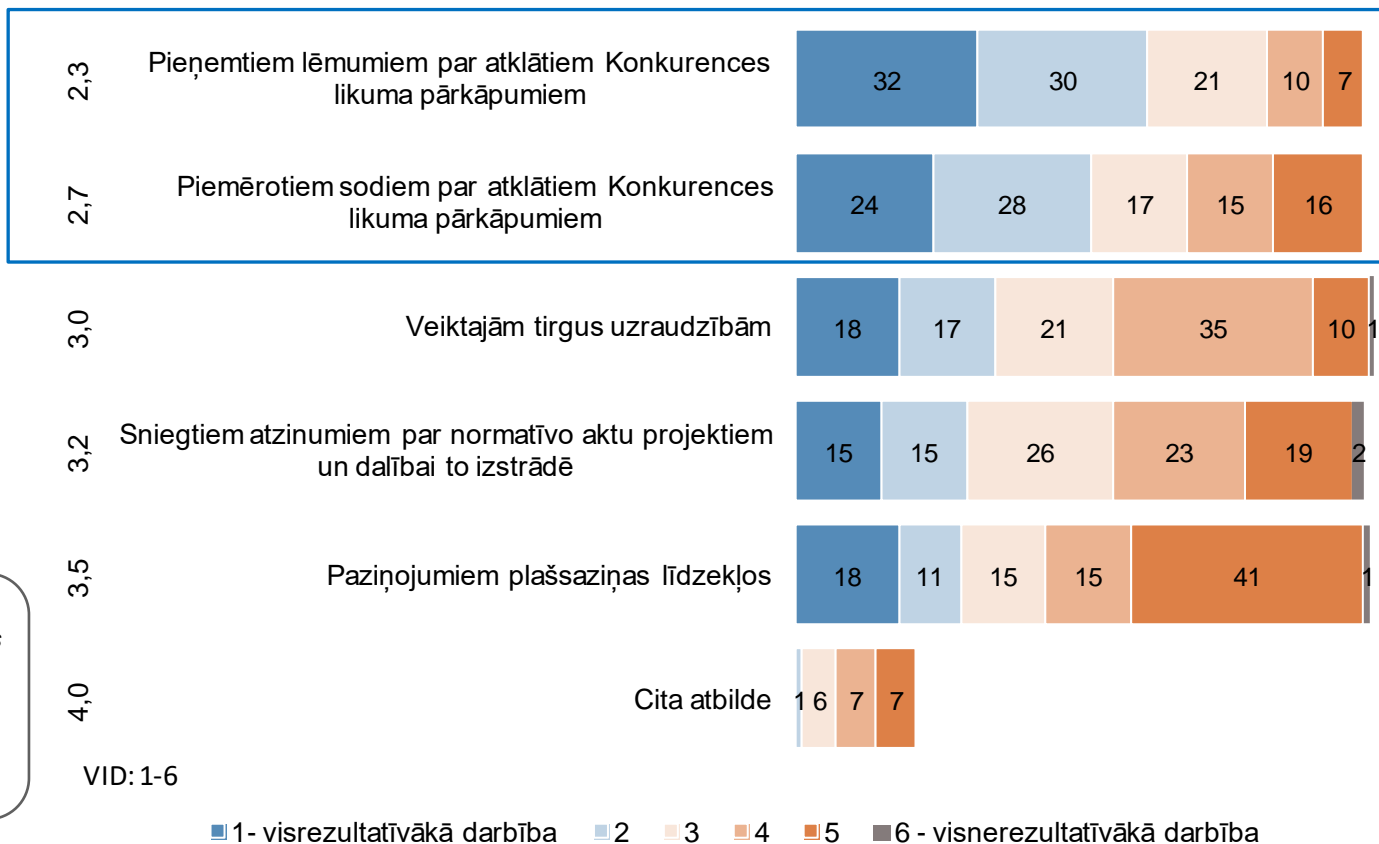
Darbību efektivitāte: uzņēmēji

Darbību efektivitātes novērtējums

Jautājums: Kāda veida Konkurences padomes darbībām, Jūsaprāt, ir efektīvākā ietekme konkurences situācijas uzlabošanai tirgos?

Lūdzu, sarindojiet darbības prioritārā secībā skalā no 1 līdz 6.

%; VID (vidējais no 1 "visrezultatīvākā"; 6 "visnerezultatīvākā")

* Citas atbildes:

- ✓ Individuālas pārrunas ar tirgus dalībniekiem;
- ✓ Saraksts ar nākamā gada vērtējamām nozarēm;
- ✓ Publiskota informācija par pārkāpumiem.

Darbību efektivitāte: pašvaldības

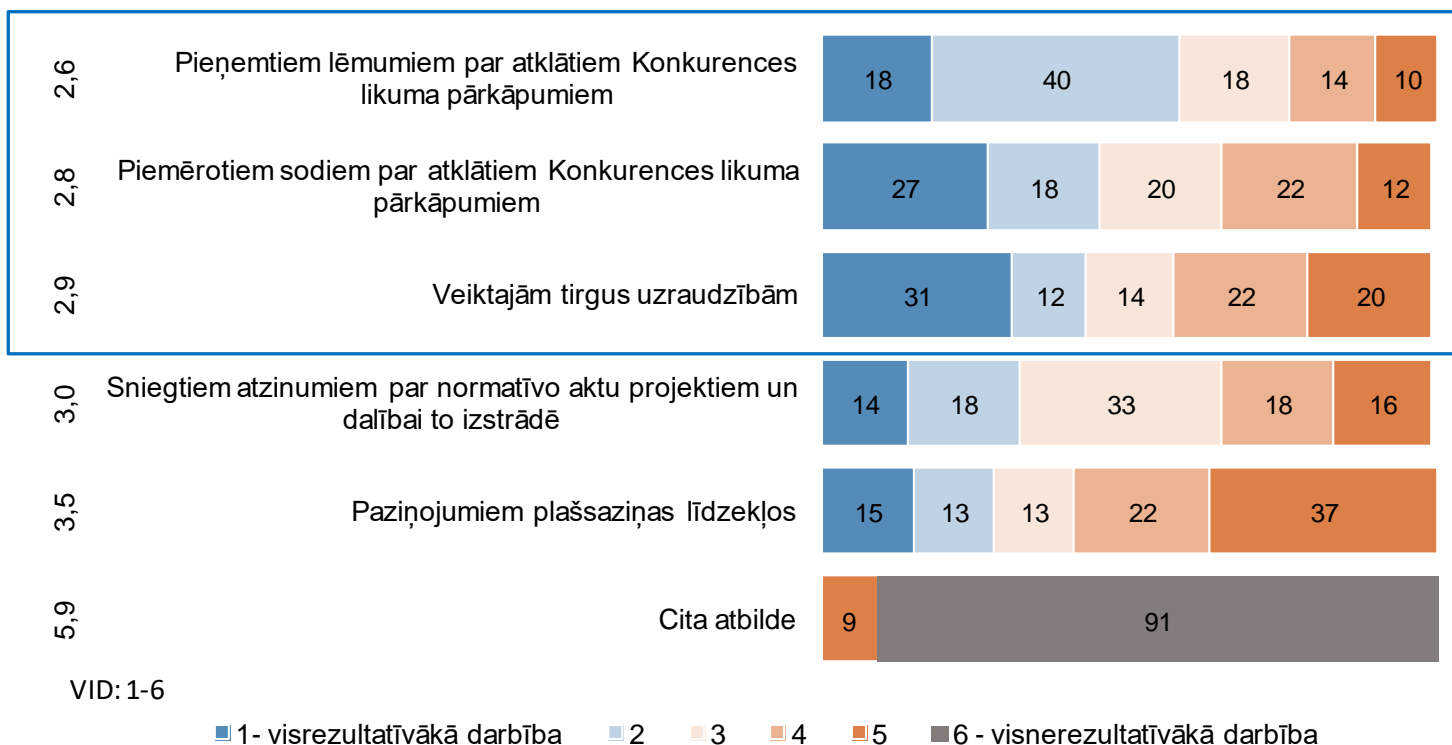
Darbību efektivitātes novērtējums

Jautājums: *Kāda veida Konkurences padomes darbībām, Jūsaprāt, ir efektīvākā ietekme konkurences situācijas uzlabošanai tirgos?*

Lūdzu, sarindojiet darbības prioritārā secībā skalā no 1 līdz 5.

%; VID

(vidējais no 1 "visrezultatīvākā"; 5 "visnerezultatīvākā")

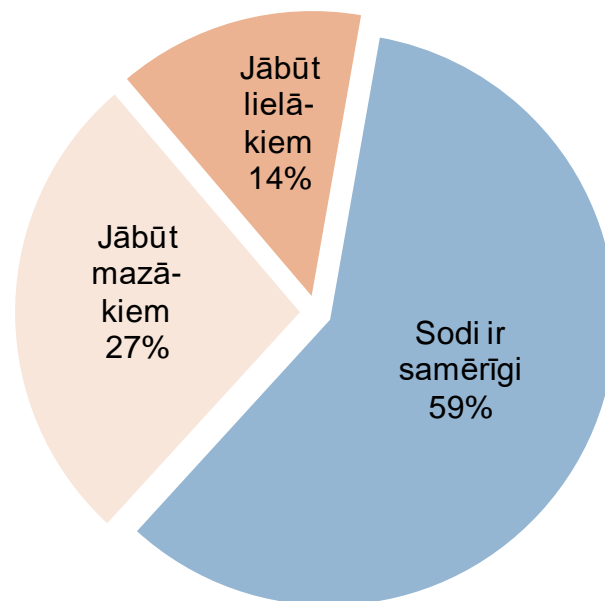
Sodu apmēra vērtējums

Priekšstati par piemēroto sodu apmēru samērīgumu: uzņēmēji

Piemēroto sodu apmēru samērīgums

Jautājums: Vai, Jūsaprāt, Konkurences padomes piemērotie sodu apmēri ir pietiekami samērīgi, lai preventīvā līmenī atturētu tirgus dalībniekus no konkurences tiesību pārkāpumu izdarīšanas?

%

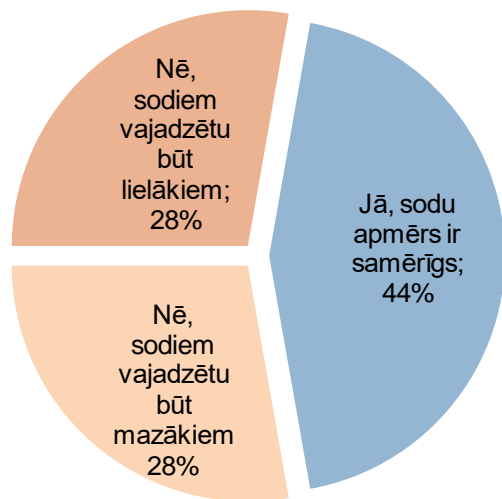

Priekšstati par piemēroto sodu apmēru samērīgumu: asociācijas un pašvaldības

Nozaru asociācijas

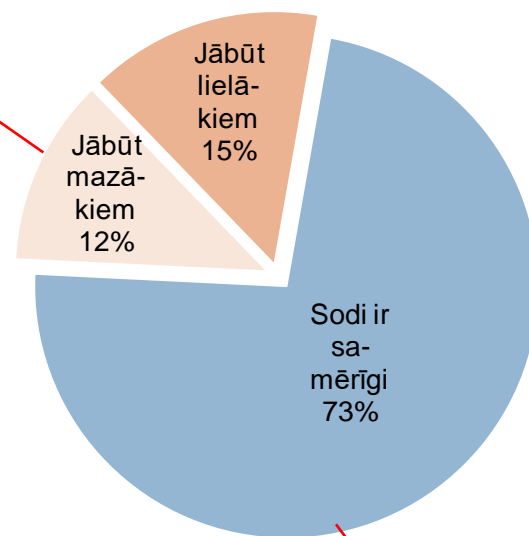
Jautājums: Vai, Jūsaprāt, Konkurences padomes piemērotie sodu apmēri ir pietiekami samērīgi, lai preventīvā līmenī atturētu tirgus dalībniekus no konkurences tiesību pārkāpumu izdarīšanas?

%

Pamatojums:
-Būtiskāka uzmanība būtu pievēršama preventīviem pasākumiem.

Pašvaldības

Pamatojums:
-Jo pārkāpēji tos pieņem;
-Ņemot vērā, ka Konkurences padomes piemērotie sodi tiek aprēķināti saskaņā ar LR pastāvošo likumdošanu uzskatam, ka tie ir samērīgi.

Priekšstati par piemēroto sodu apmēru samērīgumu: juridiskie biroji

Piemēroto sodu apmēru samērīgums

Jautājums: Vai, Jūsaprāt, Konkurences padomes piemērotie sodu apmēri ir pietiekami samērīgi, lai preventīvā līmenī atturētu tirgus dalībniekus no konkurences tiesību pārkāpumu izdarīšanas?

%

Atbildes pamatojums:

- Tie neatbilst tirgus situācijai;
- Nav rezultātu... pārkāpumi atkārtojas;
- Lai sodot sasniegtu mērķi;
- Soda apmēram jābūt tādām, lai atturētu subjektu no pārkāpuma izdarīšanas

Nē, sodiem vajadzētu būt lielākiem; 32%

Nē, sodiem vajadzētu būt mazākiem; 20%

Jā, sodu apmērs ir samērīgs; 48%

Atbildes pamatojums:

- Lielī sodi rada tieksmi izvairīties no soda samaksas vispār;
- Soda apmērs nedrīkst novēst uzņēmumu līdz bankrotam

Atbildes pamatojums:

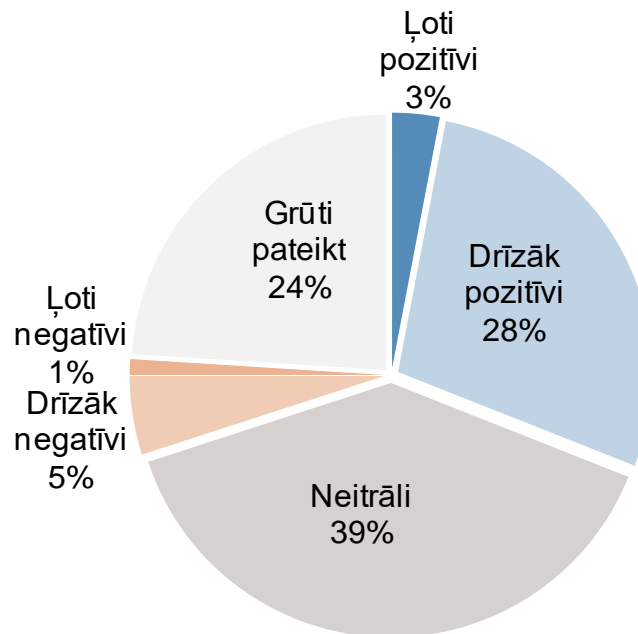
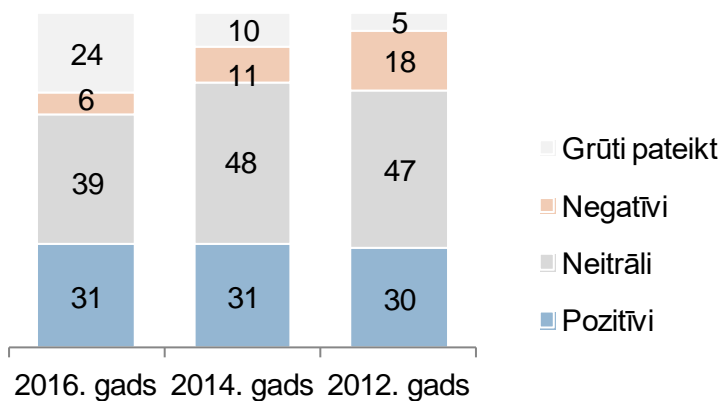
- Ja tiek sodīti lieli uzņēmumi, tad sodi ir lielāki un samērīgi. Mazos un vidējos uzņēmumus nav viegli pieķert, un tie bieži paliek nesodīti (piemēram, karteļi iepirkumos);
- Vairumā gadījumu samērīgs, taču atsevišķos gadījumos būtu pamatotas augstākas summas (P. asociāciju sodīšanas gadījumos būtu jālūkojas pēc 'tstajiem vainīgajiem' un to apgrozījuma);
- Sodī ir samērīgi mazajiem uzņēmumiem, kuri gan parasti nepārkāpj konkurences aizliegumu. Savukārt lielajiem, kas tos pārkāpj sodi ir mazi un neko nenozīmē.

Konkurences padomes darbība kopumā

Konkurences padomes darbība: uzņēmēji

Darbības novērtējums

Jautājums: Kā Jūs kopumā vērtējat Konkurences padomes darbību?
%

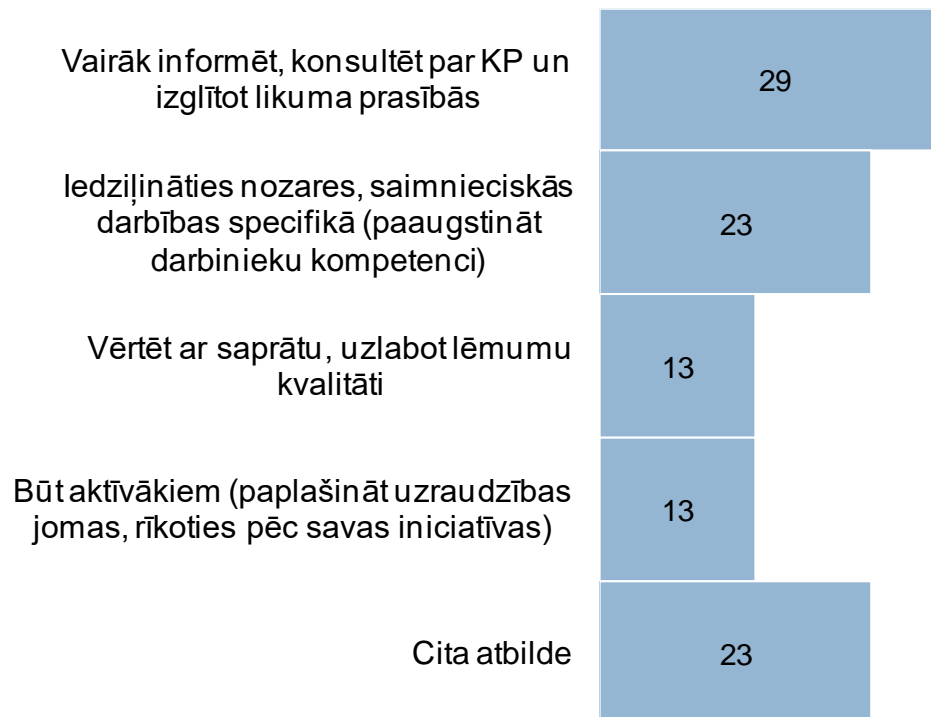

Konkurences padomes darbība: uzņēmēji

Ieteikumi darbības uzlabošanai

Jautājums: Lūdzu, norādiet Jūsu ieteikumus, kādā veidā Konkurences padome varētu uzlabot savas darbības kvalitāti!

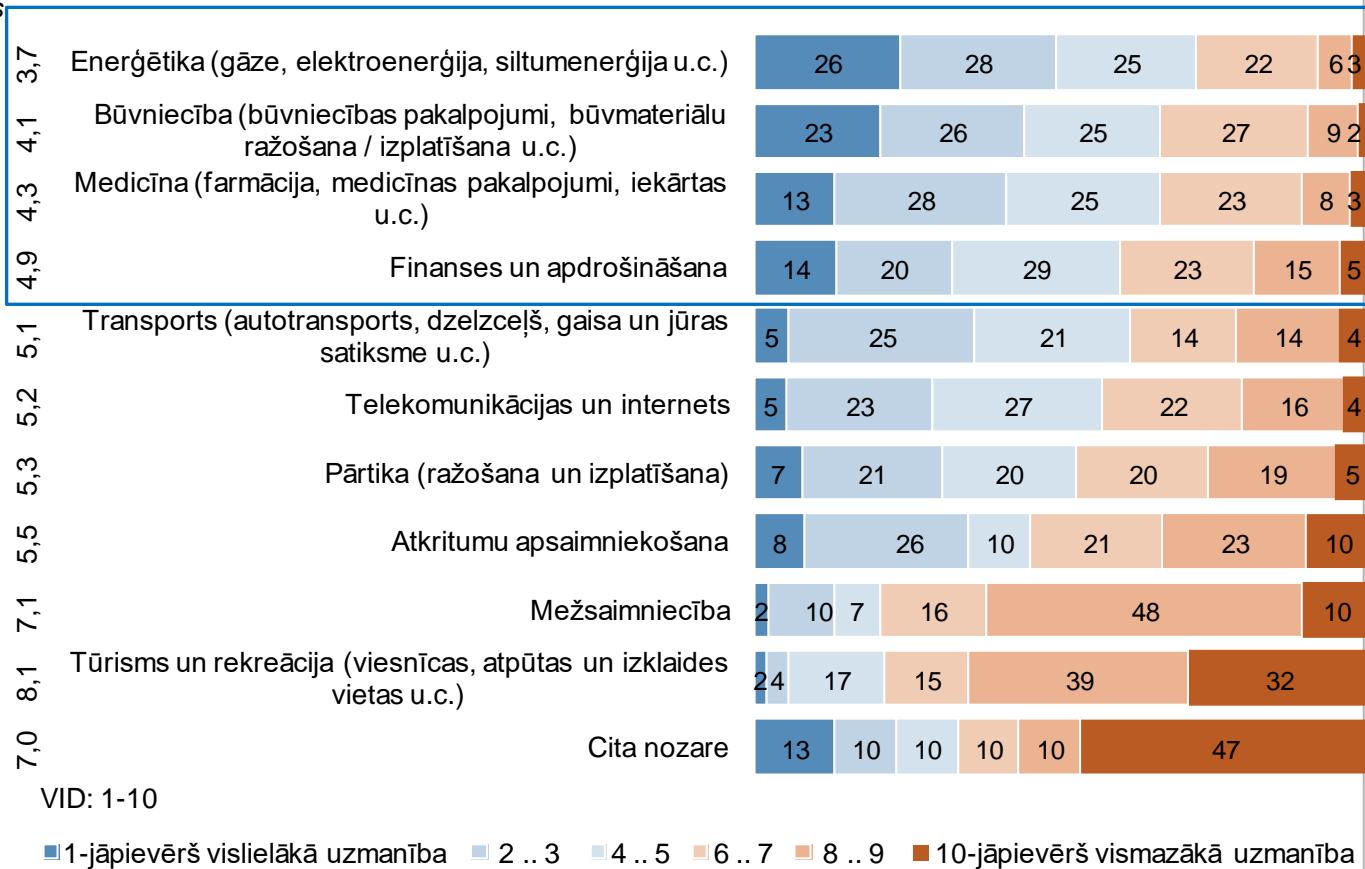
%

Nozares un tirgi: uzņēmēji

Nozares, kurām jāvelta pastiprināta uzmanība

Jautājums: Kādās nozarēs, Jūsaprāt, ir konkurences problēmas, kurām Konkurences padomei būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība? %; VID (vidējais no 1 "jāpievērš vislielākā uzmanība" ; 10 "vismazākā")

* Cita nozare:

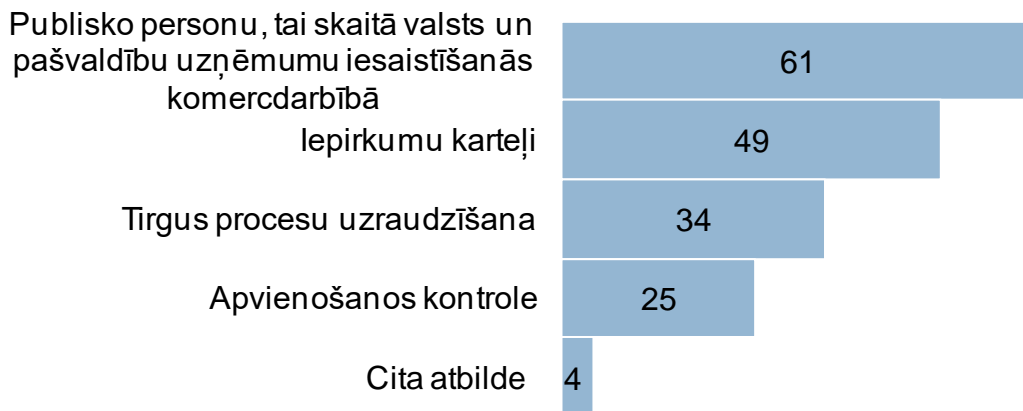
- ✓ Izglītība un kultūra;
- ✓ Degvielas vairum/mazumtirdzniecība.

Nozares un tirgi: uzņēmēji

Aktuālās problēmas nozarēs un tirgos

Jautājums: Lūdzu, nosauciet aktuālās problēmas nozarēs un tirgos, kurus, Jūsaprāt, būtu jārisina Konkurences padome!
%

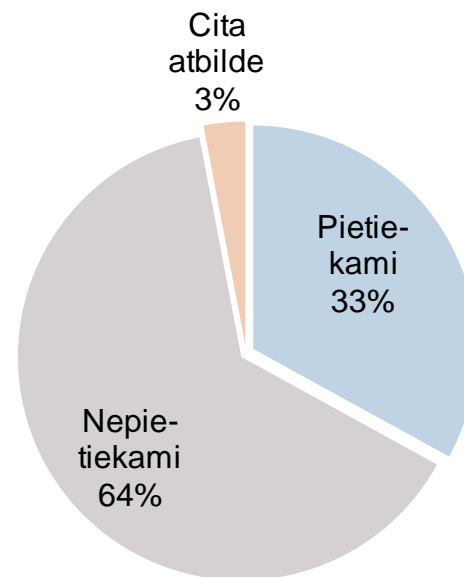

* Cita atbilde:

- ✓ Valsts iepirkumu kontrole;
- ✓ Cenu dempings.

Problēmu risināšanas nozarēs un tirgos

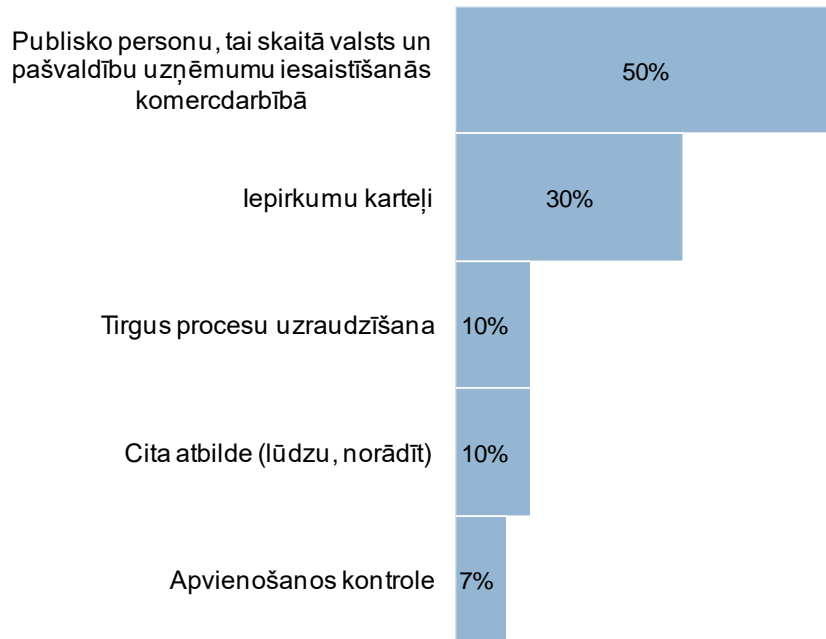
Jautājums: Vai Konkurences padome iepriekšējā jautājumā Jūsu atzīmētās problēmas šobrīd risina/uzrauga pietiekami?
%

Nozares un tirgi: asociācijas

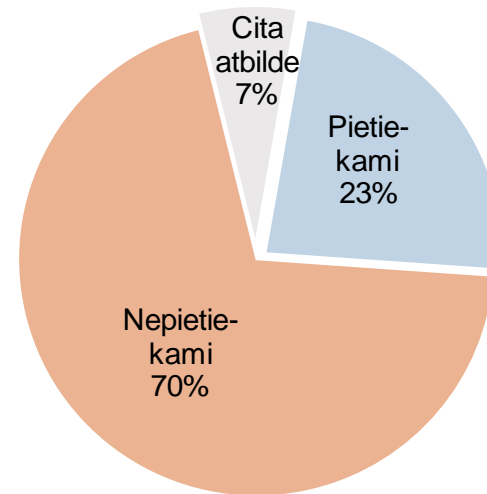
Aktuālās problēmas nozarēs un tirgos

Jautājums: Lūdzu, nosauciet aktuālās problēmas nozarēs un tirgos, kurus, Jūsaprāt, būtu jārisina Konkurences padomei!
%

Problēmu risināšanas nozarēs un tirgos

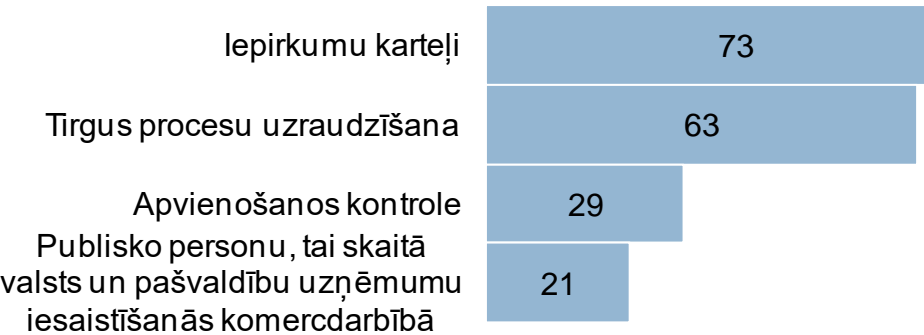
Jautājums: Vai Konkurences padome iepriekšējā jautājumā Jūsu atzīmētās problēmas (publisku personu iesaistīšanās komercdarbībā, iepirkumu karteļi, tirgus procesu uzraudzīšana) šobrīd risina/uzrauga pietiekami?
%

Nozares un tirgi: pašvaldības

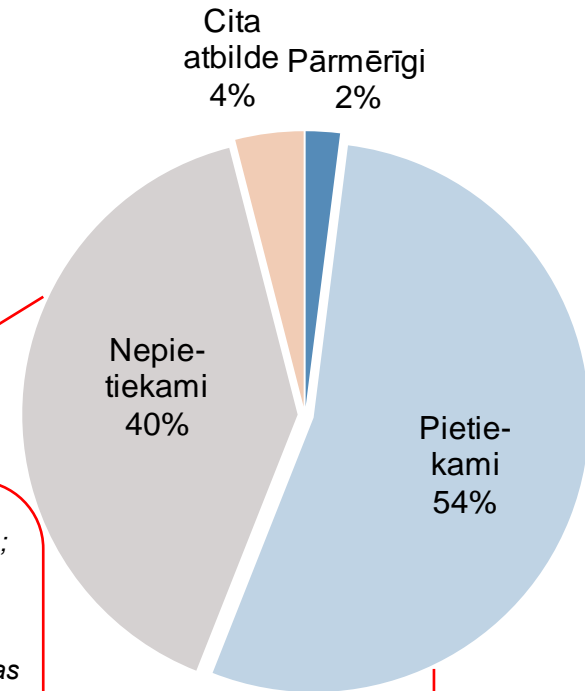
Aktuālās problēmas nozarēs un tirgos

Jautājums: Lūdzu, nosauciet aktuālās problēmas nozarēs un tirgos, kurus, Jūsprāt, būtu jārisina Konkurences padome!
%

Problēmu risināšanas nozarēs un tirgos

Jautājums: Vai Konkurences padome iepriekšējā jautājumā Jūsu atzīmētās problēmas (publisku personu iesaistīšanās komercdarbībā, iepirkumu karteļi, tirgus procesu uzraudzīšana) šobrīd risina/uzrauga pietiekami?
%

*Pamatojums:

- 'Aplokšņu algas' ir arī konkurences jautājums;
- Pārāk maza uzmanība veltīta pārkāpumiem, kas tieši ietekmē mazo un vidējo biznesu reģionos. (Pašvaldības un Pašvaldību kapitālsabiedrības finanšu rādītāju uzlabošanas nolūkos nodarbojas uzņēmējdarbību tajās jomās, kur pastāv konkurence privātajā sektorā);
- Par maz iesaistās tirgus procesu ietekmē;
- Par to liecina degvielas cenu izmaiņas visiem tirgotājiem vienā momentā.

*Pamatojums:

- Publiskā informācija apliecina rezultatīvu darbu.

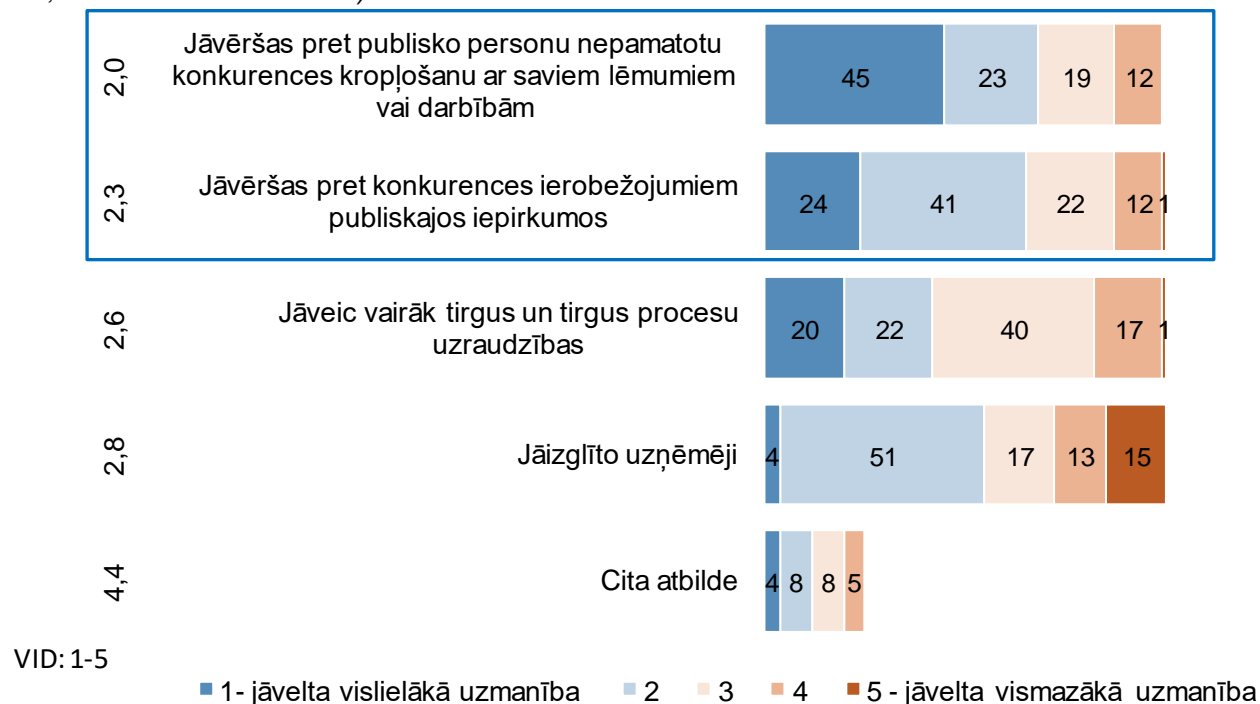
Svarīgākie jautājumi: uzņēmēji

Jautājumi, kuriem jāvelta galvenā uzmanība

Jautājums: *Kādiem jautājumiem, Jūsprāt, Konkurences padomei būtu jāvelta galvenā uzmanība? Lūdzu, sarindojiet šos jautājumus prioritārā secībā skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē - jāvelta vislielākā uzmanība, bet 5 – vismazākā.*

%; VID

(vidējais no 1 "jāvelta vislielākā uzmanība" ; 5 "vismazākā uzmanība")

Svarīgākie jautājumi: pašvaldības

Jautājumi, kuriem jāvelta galvenā uzmanība

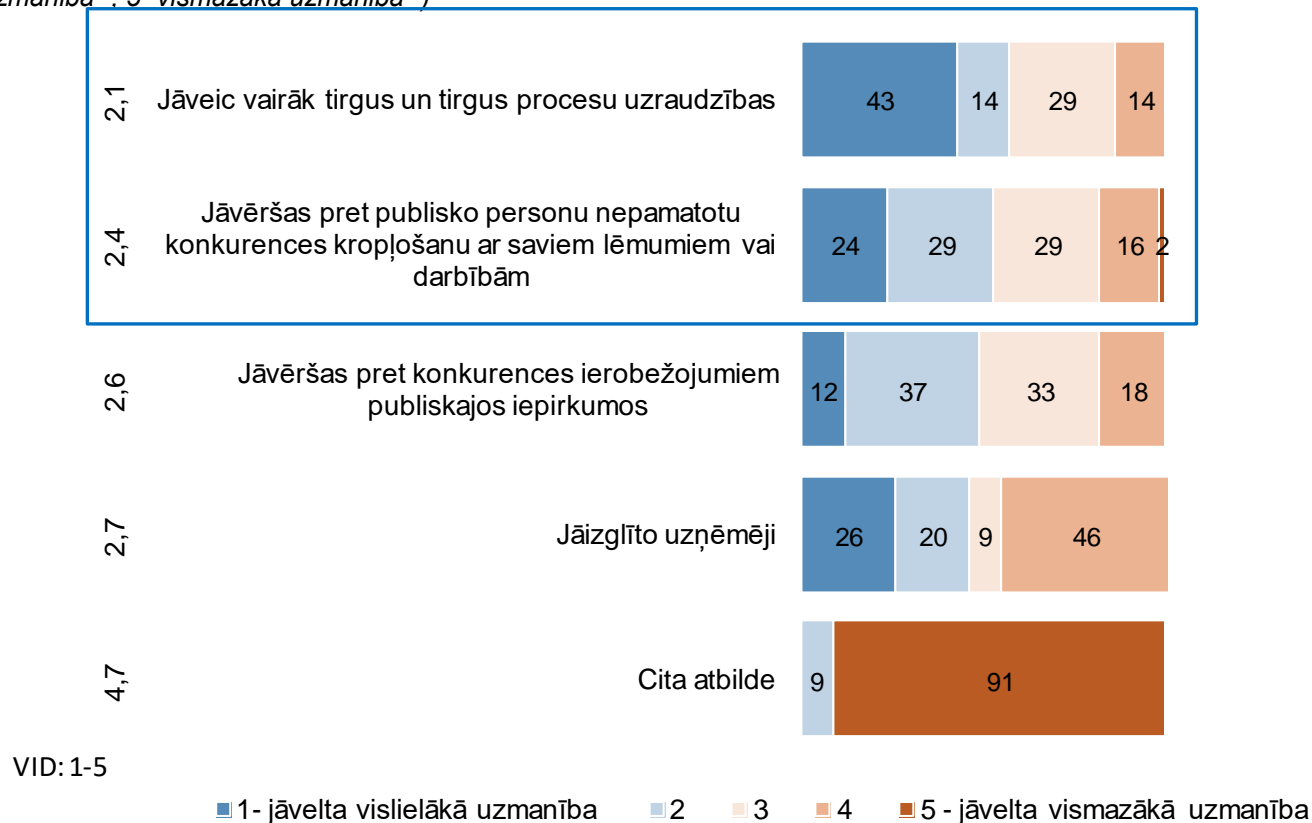
Jautājums: *Kādiem jautājumiem, Jūsaprāt, Konkurences padomei būtu jāvelta galvenā uzmanība? Lūdzu, sarindojiet šos jautājumus prioritārā secībā skalā no 1 līdz 5, kur 1 nozīmē - jāvelta vislielākā uzmanība, bet 5 – vismazākā.*

%; VID

(vidējais no 1 "jāvelta vislielākā uzmanība" : 5 "vismazākā uzmanība")

*Cita atbilde:

- Būt neatkarīgiem;
- Tirgus dalībnieku vienošanās.

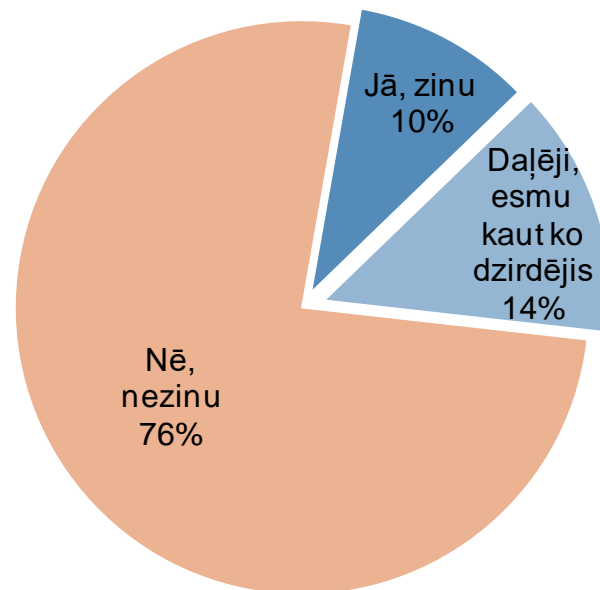
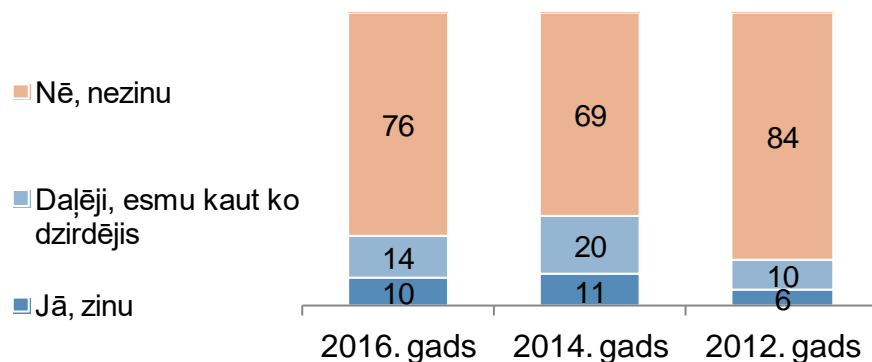
Informētība un Konkurences padomes sniegtās informācijas novērtējums

Iecietības programma: uzņēmēji

Informētība par iecietības programmu

Jautājums: Vai Jūs zināt, kas ir „ieciētības programma” konkurences politikas īstenošanas ietvaros?

%

* Definīcijas:

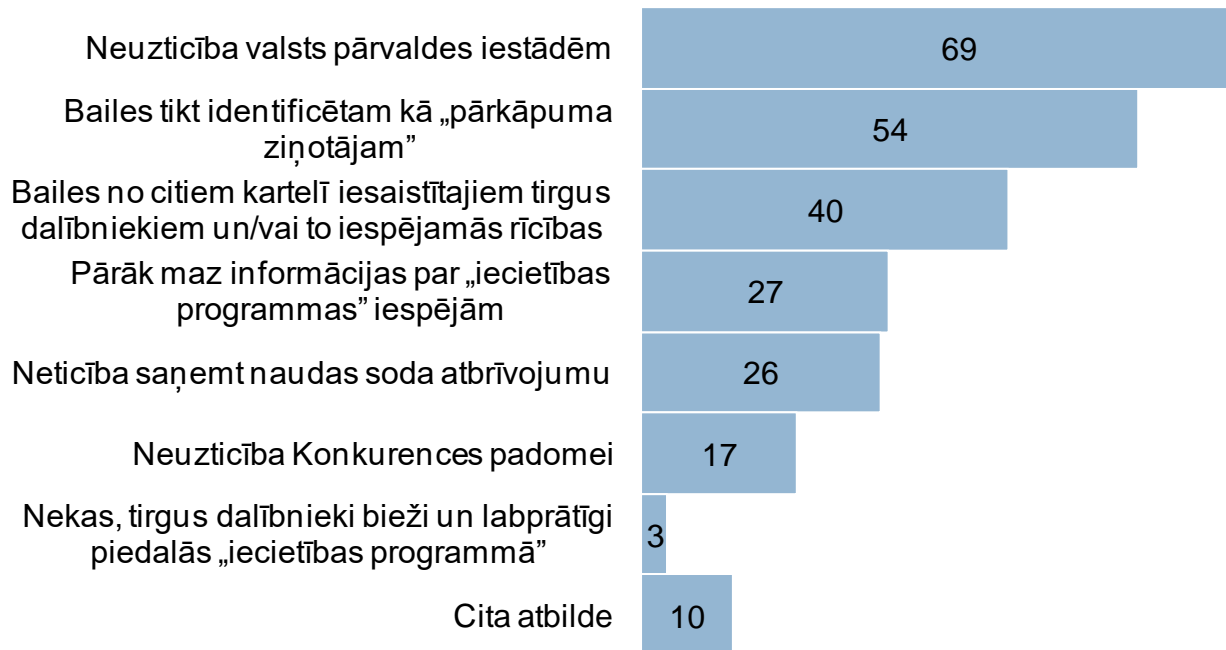
- ✓ Ziņošana, pierādījumu sniegšana par negodīgu konkurenci un ziņotāja atbrīvošana no soda (daļēji vai pilnībā);
- ✓ Ziņotājs var turpināt piedalīties publiskajos iepirkumos;
- ✓ Cits (pārkāpumu novēršana; palielina atklāto vienošanās skaitu; komerciāla vienošanās u.c.).

Iecietības programma: uzņēmēji

Pieteikšanās barjeras

Jautājums: Kas, Jūsaprāt, tirgus dalībniekus attur pieteikties uz „Iecietības programmu”?

%

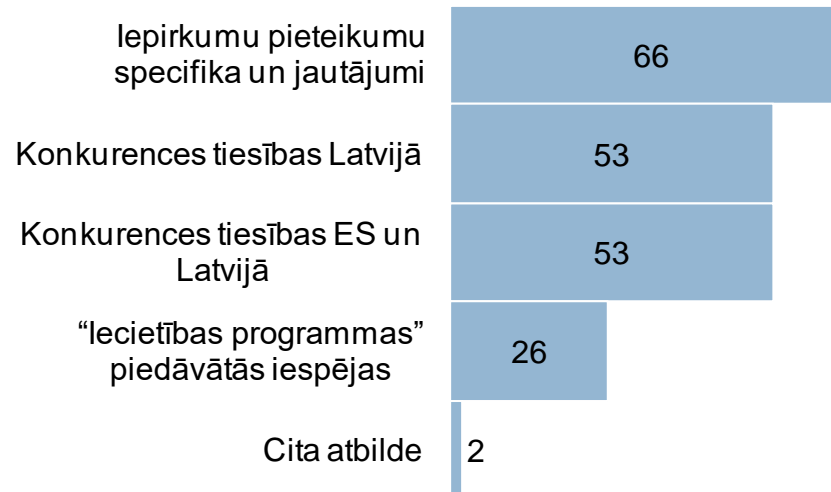

Informatīvo pasākumu novērtējums: uzņēmēji

Vēlamās semināru, konferenču, prezentāciju tēmas

Jautājums: Kādas tēmas būtu jāietver Konkurences padomes semināros, konferencēs, prezentācijās?

%

Paldies